

אלו עוברין פרק שלישי פסחים

מ.מ.

עין משפט גדר מצוה

בז א מיי פ"ג מהל' חמץ
הלכה ב סג עשין לט
טו"ש"ע א"ח סי' תמד
מק"ב פ"א
מח ב מיי שם הל' ט
טו"ש"ע שם ספק י:
מב ד מיי פסק ט'
מהלכות פסולי
המוקדשין הלכה ח:
מב ד מיי פ"ג מהל'
מח ה' ט טו"ש"ע
א"ח סי' תמד ספק י:
ג ה מיי פ"ה מהלכות
דעות הלכה ב:
גא ו מיי פ"ח מהל'
למדי צ"ח הלכה לא
סגן לאין ק"ו טו"ש"ע
א"ח סי' כ"ח:
ד מיי שם הלכה ג'
טו"ש"ע שם ספק יו:

רבינו הגנאל (תמך)
בבית חמיו ולשבות
שביבת הרשות יחזור מיד,
והיכי קתני במתני' יבטל
בלבו, מכלל שאין מחייבין
אותו לחזור, ושנען מתני'
ר' יוסי היא דבר סעודת
אירוסין מצוה, וביעור
חמץ נמי מצוה, מיהו
ביעור חמץ אפשר לקיימה
בביטול חמץ וישלים
סעודת אירוסין שנמצא
מקיים שתייה, וברייתא ר'
יהודה דבר סעודת
אירוסין רשות, כגון
שביבת הרשות דלדברי
הבית חייב לחזור מיד,
הנאי סעודת אירוסין
רשות דברי ר' יהודה, ר'
יוסי אומר מצוה, והשתא
דאמר רב חסדא מחלוקת
אבל בסעודה שניה, אבל
בסעודה ראשונה אפילו ר'
יהודה מודה דמצוה,
אפילו תימא מתני' ר'
יהודה ובסעודה ראשונה
שהיא מצוה, ברייתא
אפילו תימא שניה שהיא
רשות, תימא אמר ר' יהודה
אני לא שמעתי אלא סעודת
אירוסין בלבד, אמר ר' יוסי
אני שמעתי סעודת אירוסין
וסיבולנות, ויבטלנות,
לשבות שביבת הרשות,
לשבות אצל רבו או אצל
מי שהוא גדול ממנו, אמר
ר' יוסי בר בון גדול השלוש
שחוקש לשני דברים
שחייבין לעלות כרת, מילה
ושחיטת פסח, תניא א"ר
אילעזר כל סעודה שאינה
של מצוה אין תלמיד חכם
ישראל ליהנות ממנה, כגון
מאי, א"ר יוחנן כגון בת
כהן או בת תלמיד חכם
אצל עם הארץ, לפי שאין
יוזגין עולה יפה, כדכתיב
ובת כהן כי תהיה אלמנה
וגרושה ורוע, אמר רב
כהנא אי לא נסיבנא כהנתא
לא גלאי, ומעשה דרב
כהנא מפורש בהגולות
בהרא כי שמיטה לקויה
דההוא גברא וערק לארץ
ישראל, אמר ר' יצחק כל
הנהנה מסעודת הרשות
לסוף גולה, שנאמר
אכולים כרים מצאן ועגלים
מתוך מרבק, ומכאן בהריה
לכן עתה יגלו בראש
גולות, ת"ר תלמיד חכם
המרה, סעודתו בכל
מקום, לסוף מחריב את
ביתו, ומאלמן את אשתו,
ומייתם גולותיו, ותלמודו
משתבח, ומחלוקת רבות
עליו, דבריו אין נשמעין,
ומחלל שם שמים, ושם
אביו, ושם רבו, וגורם
רע לו ולבניו עד סוף כל הדורות, וקרו לו בר מיחס תנוראי, ובר מלקח פכני, ובר מבעי

לשבות שביבת הרשות. פ"ה שהיה הולך להמשיך על המסוס
לקנות שביבתה שם ולינק ד' אלפים לדבר הרשות וקשה
א"כ תיקשי למ"ד צ"ל בכל מערבין (ערויזין לא), אין מערבין אלא לדבר
מזוה וגר' לר"י דה"פ לשבות שביבת הרשות שהולך לשמוח בפסח
צבית אוהבו או קרובו א: **אם עבר**
צופים. פי' בקונט' שם כפר וקשה
לר"י א"כ ה"ל למימר וכמדמו לכל
רוח כדמניא צפ' מי שהיה טמא (לקמן
ג): איהו דרך רחוקה מן המדיעין
ולחוץ וכמדמה לכל רוח ואור"י
דמסופתא דמכילתין מפרש כדמניא
איהו זופים הוואה ואין מפסיק פי'
כל מקום קצין ירושלים שיכול לראותו
מש: **וְיִשׁוּרְפֻן** לפני הבירה.
פ"ה כדלמך פ' כל שעה (דף כד).
צקודש צלש ישרף צמקום אכילמו
שריפתו וקשה לר"י אי דלוריימתא הוא
מה לי עבר זופים ומ"ל לא עבר זופים
ו"ל דמן המורה יכול לשורפה כ"מ
שירצה דצפרק כל שעה (ג"ז שם)
לא מרבין אלא פסולי קדשי קדשים
ואימורי קדשים קלים אכל שאר קדשים
שנאכלים צלש ישרף לא מרבין ומה
שהלריכו חכמים לשרוף בניו דהלא
לפני הצירה היינו גזירה אטו קדשי
קדשים: **לפני הבירה.** צנחנים
צ"ל טבול יוס (דף קד): פליגי מאלי
צירה אמר רבה צר צר מה א"ר
יוחנן מקום יש צהר הצית וצירה שמו
ר"ל אמר כל הצית כולו הוא צירה
שנאמר א"ל הצירה אלו היתומים:
והחכמים אומרים בשר קודש
בבית וחמץ בכביצה. אומר ריב"ז
דמפ"ש צירושלמי משום דצטר קודש
לימ ליה תקנה צביטול הממירו צבית
אכל חמץ אית ליה תקנה צביטול לא
הממירו עד צליה: **תניא** א"ר
יהודה, תימא אמאי לא מיימי תנא
נמי הכי מ"ד דהלא לרז חסדא:
אמר

מתני' מצוה אכל כל מה שעמיד לצער יבער: **תרומה** מלפני
השצב. שאינו יכול להאכילה לא לזרים ולא לכהנים זרים ולהטהוה
אי אפשר אכל חולין אין כריך לצער אלא צומנן שיכול למזוה לכן
אכולים הרבה: **גמ'** שבת. נשתהה
שם שבת אחת: **מתני'** ההולך
בארבעה עשר: **אם יגול** שיש
שבות ציזם: **לפני** מן הנכרים.
את ישראל הנדרפין: **יגול** כננו.
ולא יחזור ואפי' יש שהות דמדלוריי'
סגי ליה צביטול צעלמא: **לצום**
שנימם הרשות. שהיה הולך להמשיך
על המסוס לקנות שביבתה שם כדי
שיהא לו משם ולהלן אלפים לילך למחר
שם לדבר הרשות יחזור מיד אכל
לקנות שביבתה מזוה כגון שילך מחר
חוץ למסוס לצבית האכל או לצבית
המשתה היינו כהולך לשחוט את
פסחו: **שיש צידו צטר קודש.** עמו
דנרץ ופסל ציונא שמחילת קדשים
קלים חומת ירושלים: **אם עבר זופים.**
שם שפר שיכול לראות בית המקדש
מש: **סעודה** במקומו. ולא הטריחוהו
לחזור: **ואם לאו חזור ושורפו כו'.**
כדלמך בכל שעה (לעיל כד). צקודש
צלש תשרף: דמקום אכילמו שריפתו:
זה וזה. חמץ דלמך לעיל וזכר שיש
לו חמץ צביטו וצטר קודש שעמו:
צביטו. אכל צפחות גצי חמץ יבטל
כלנו וגזי צטר קודש שורפו צמקומו:
גמ' סעודה שניה. כך הוא לרז
החתיים לאחר סעודת אירוסין חוזר
ומשגר סבלנות לארוסתו וסועד שם:
אני לא שמעתי. שהתא מזוה אלא
סעודת אירוסין לצדה אכל לא סעודת
סבלנות: **סבלנות.** זרויות כלים
נאים: **צם** כפן. זריכה להינשא
לכהנים ולא לכהן משפתות להינשא
לישראל: **אין זוגין עולה יפה.** כנול
טוב: **מאי** היא. מה עולה צידן: או
אלמנה או גרושה או זרע אין לה.
כדכתיב (ויקרא כג) וצת כהן כי תהיה
לאיש זר וסמך ליה וצת כהן כי
תהיה אלמנה או גרושה וזרע אין לה
וגו': או קוצרה. כלל זמן: **סלמדי**
קנס. (ה) הוא שבה לו אכל עם הארץ
ואינו כהן נגאי הוא לו להאכיל ונענשים:
לא **גלאי.** רב כהנא גלה מבבל לא"י
דקאמר עבר צופים פ"ה אומר
כדלמך בהגול ומאכיל (צ"ק קח). לא
גלאי דגולו אינשי. שאר תלמידים
יואצין מדעתן ואני יאצתי על כרתי
מתמת מרדן ואימת מלכות: **ומאלמן**
את אשמו. שמתקן לימורו ואי אפשר
לו וגולה למונות והרי אשתו כאלמנות
חיות: **גוליו.** יתומין: **וטלמודו**
משפחה. שאינו עסק לחזור עליו:
ומחלוקת רבות צלום עליו. מתמת
שחכא תלמודו או הקפות שמקץ
מתונין לסעודותיו: **קרו** ליה. לצנו:
מקדי ציזו. כדכך הל"נים שמסתקין
ומרקדין בתניות להסקות: **שצכין:**
מלחין פינני. קערות: **מד רצע.**
מקפל לצושו ורודן וישן כך דרך
המשמכין אינו מפסיק לילך לציומו
ולשכב על מטוה אלא מקפל לצושו
תחתיו וישן: **מד.** כמו צר חמרה
מוך סקין וגני (תענית דף יז):
ואינו

(א) לעיל דף יג. (ב) דף כ"ג.
(ג) [מסופתא פ"ג ה"טו].
(ד) ס"א ה"ג. (ה) ס"א ל"ג.
(ו) לקמן דף פ"א: צבית
דף מט"ו. (ז) ע"י פיישי'
לקמן פ"א: ד"ה עמא
וכי לפני הצירה וכו'.
(ח) ע"י מוס' לקמן דף ק"ב.
ד"ה אמרן. (ט) לעיל דף י:
(טו) ויקרא ו', ו' וצבית
ע"י. (ז) ו' וצבית.
תורה אור השלם
1. השבבים על מטות
שן וסרדיה על ערשותם
ואבליים כרים מצאן
ועגלים מתוך מרבק.
עמוד ד
2. לכן עתה יגלו בראש
גלים וקר מרח
סרדיהים: עמוד ד
הגרות הב"ח
(א) רש"י ד"ה תלמידי חכם
שבח הוא לו:
מוסף רש"י
אם עבר צופים.
מקום שיכול לראות משם
הצירה ומשם והלאה אין
יכול לראותו (קטן פ"ה).
שורפו במקומו. לא
הטריחוהו לחזור ולשורפו
צירושלים האילו וכבר
נתחמק הרבה ואפי'
דק"ל צפק כל שעה
(לעיל כד). דמקום
אכילת קדשים שם שפסח
צמקודש צלש תשרף (שם).
לפני הבירה. חמץ צטר
הימ שם שם שם פת
השן גדול שריפתו פסולי
קדשים קלים כדלמך
צנחנים (דף) צפק קטן
(ז) (ברכות מ: ע"ג)
לעיל כד): או: כל המקדש
קרוי צירה (קטן פ"ה).
לא אילעזר כדגלי אינשי.
שהיה לא צעור מקום
תורה גליתי אלא מאימת
מלכות נחמתי (ב"ב ק"ח).
מוסף תוספות
א. ולא מיידי כלל
בעירוב. מוס' ר"ס ג. ב. בלי
הפסק. מוס' הל"ש. וחינו
דקאמר עבר צופים פ"ה אומר
עבר אותו מקום שריאים
ירושלים ממנו והשתא
ניחא דהוא הדין נמי לכל
צד. מוס' ר"פ ג. וכו' עבר
צופים לא אטרחוהו רבנן.
מ' ה"ר".
רבינו הגנאל
מתני' ארבעה עשר שחל
להיות בשבת מבטלין הכל
מלפני השבת דברי ר' מאיר
ר' אלעזר (בר צדוק) אומר
תרומה מלפני השבת,
וחולין בומנן. קריילי ר'
אלעזר בר' צדוק. תניא ר'
אלעזר רבי צדוק אומר
פעם אחת שבת אבא
ביבנה וחל ארבעה עשר
להיות בשבת כו'. מתני'
ההולך לשחוט את פסחו
ולמול את בנו ולאכול
סעודת אירוסין בבית חמיו
ונזכר כו'. רבינו ההולך
לאכול סעודת אירוסין